

DNES Vedoucí redakce: Ivana Faryová
Regionální obchodní manažer:
Martin Uttner
Inzerce: 225 063 452

AMC, Karla Engliš 519/11, Praha 5
tel.: 225 061 111, redpha@mfdnes.cz
Předplatné a distribuce: 225 555 522
predplatne@mafra.cz

Střední Čechy

75 otočení klikou a 53 schodů denně

Zvolský starosta Jaroslav Stoklasa každý den stoupá po 53 schodech, aby natáhl hodiny na věži zdejšího kostela sv. Markéty.

Bohumil Brejžek
spolupracovník
MF DNES

ZVOLE U PRAHY Kostel je dominantou Zvole teprve od roku 1894, kdy byl postaven zásluhou veřejné sbírky a známého architekta Josefa Mockera. Ze stejného roku také pocházejí unikátní mechanické věžní hodiny, které se musí každých dvacet čtyři hodin natahovat.

Stoupám s Jaroslavem Stoklasou po točitých schodech do věže. Věžní hodiny sice už na řadě míst pohání elektřina, ale ve zvolské obecní radě se dohodli, že chtějí zachovat historii a že se mezi nimi vždycky najde jeden, který na věž vyleze. „Zpravidla jsem to ale já, mám to z obecního úřadu ke kostelu jen pár desítek metrů,“ směje se Jaroslav Stoklasa, který si pryč už na každodenní výstup zvykl.

A jsme nahoře, před námi je starobylý věžní stroj, který letos na jaře prošel pravidelnou údržbou. „Jsou to čtvrtové hodiny, to znamená, že bít každou čtvrt hodinu, za dvacet čtyři hodin slyšíme 240 úderů čtvrtového cimbálu a 156 úderů hodinového cimbálu,“ říká starosta a předvádí, jak se stroj natahuje pomocí tří závaží - jedno je hodinové a dvě bicí, přičemž každé váží přibližně sedmdesát kilo. U každého z nich je potřeba otočit klikou dvacetpětkrát...

Hodinový stroj v majetku obce

Jak vzpomíná Jaroslav Stoklasa, na samém začátku byl porouchaný hodinový stroj, který po 115 letech spolehlivého chodu odmítl jít dál. Po vyjednávání s představiteli církve a zbraslavské farnosti došlo k dohodě, podle níž kostel a pozemek pod ním patří církvi, zatímco hodiny i celé příslušenství obci Zvole. Cesta k financování opravy z obecního rozpočtu tak byla otevřená.

Hodinový stroj byl po demontáži odvezen do restaurátorské dílny Jiřího Česky v Milíně. „Čištění, odmašťování, barvení, leštění a kdovíco ještě znám jen z vyprávění,“ říká Jaroslav Stoklasa a dodává, že práce to byla jistě úmorná. „Když jsem

pak uviděl naplň složený stroj, začal jsem tušit, že se znovu objevuje technický skvost,“ zdůrazňuje.

Starosta musel být i horolezcem

Na řadu pak přišly ciferníky, hodinové ručičky a zařízení, jež převádí pohyb od stroje až na věž. Na každém ze tří ciferníků je 17 římských jedniček, 5 římských pěttek a 4 římské desítky. Jejich demontáž ve Zvoli provedli „horolezeckým“ způsobem, pomocí zdvihací plošiny by se totiž k ciferníkům dostávali velmi obtížně, a navíc by to bylo daleko dražší.

„Takže nakonec jsem se toho ujal spolu s dalšími kolegy a ke každému ciferníku jsme vylezli zvlášť,“ říká Jaroslav Stoklasa a vypráví, jak byli překvapeni, když zjistili, s jakou lehkostí šlo povolit celkem 18 matic přidržujících ciferníky na věži více než sto let. Zachovalé závitky vypovídaly podle Stoklasy o kvalitě materiálů, z nichž se dřív vyrábělo. Také nosná konstrukce ciferníků byla dokonalá kovářská práce, nebyly prakticky poškozeny. Jen přinýtované plechy čas a počasí poznamenaly a prorezivěly.

Protože jejich oprava byla komplikovaná, rozhodli se pro nové z nerezové oceli s nástřikem

černou fasádní barvou. Po barvě číslic a ručiček pátral Jaroslav Stoklasa mezi pamětníky, neboť na původních po ní nebylo ani stopy. Nakonec se všichni shodli na zlaté. Číslice pak vyřezali také z nerezové oceli, polepili zlatou fólií a šroubky připevnili k ciferníku. „Montáž probíhala obdobně jako demontáž,“ usmívá se starosta: „Třikrát po laně nahoru a dolů, velmi opatrně vytáhnout nové ciferníky, namontovat je na původní místo a osadit ručičky a číslice.“ To už se psal rok 2012.

Jenže ani pak nebylo hotovo. „Přes měsíc trvalo, než se vyladil chod, zvolila optimální závaží a odstranila místa s nadbytečným třením. Rekonstrukcí prošly také cimbály, které bylo potřeba vyčistit, a vynášení těchto asi sedmdesátikilových „drobečků“ byl znát každý schod úzkého schodiště,“ vzpomíná starosta Stoklasa a podotýká, že úplně posledním, ryze administrativním úkonem, než byly věžní hodiny spuštěny, bylo zadání odhadu jejich ceny pro potřebu účetnictví obce, který provedl správce staroměstského orloje Petr Skala.

Opravu hodin, která vyšla na 120 tisíc korun, platila Zvole ze svého obecního rozpočtu.

Hodinový stroj od legendy Zvolský hodinový stroj (foto dole) je dílem firmy L. Hainz. „Ta firma existuje od roku 1836 a pečuje o nepřetržitý chod staroměstského orloje i dalších osmdesáti věžních strojů v Praze,“ říká starosta Jaroslav Stoklasa. 2x foto: Bohumil Brejžek

INZERCE

PIŠME SPOLU HISTORII I V DALŠÍ SEZONĚ

PERMANENTKY
V PRODEJI!

**SPOLU
PIŠEME
HISTORII**

Více informací na www.slavia.cz